

A romtemplom márvány reliefjei.

(A Szeged tudósítójától.) A hétfői tanácsülésen kerültek szóba a fogadalmi templom hátsó szentélyének márvány reliefjei. A tanács ugyan arra az álláspontra helyezkedett, hogy erről a kérdéssel pozitív formában nem tárgyal, mert azok a számos milliók, amelyeket ez az öt belső diszítésű szolgáló reliefek felemésztének, egyelőre magához az építéshez szükségesek. Diszítésről addig beszélni sem lehet, amíg a romtemplom tető alá nem kerül. A polgármester azonban elől függetlenül mégis megbízta a kultuszrendtört, hogy három, előre kiszemelt, szobrásszal készíttesse el az öt relief egyharmadára kicsinyített gipszmodelljét, ami darabonként körülbelül egymillió koronába kerül a művészek tiszteletdíjaival együtt. Nekünk a sietség ellen, amely ugyan indokolatlan egy kissé, nincs kifogásunk, a költséget sem sokalinnók, ha meg lennének hozzá a fölösleges milliók, azonban van egy másik szerény észrevételünk.

A régi jó világban, amikor a városi földek még aranyparitások jövedelmét hozták, szóval amikor még került a város pénztárában néhány pengő forint a város szépítésére is, az a jó szokás járta, hogy minden eféle műalkotásra széleskörű pályázatot hirdetett a város hatósága. A pályázatok közül azután egy pártatlanul összeállított szakértő és műértő bizottság kiválasztotta a legszebbet, a legjobbat, a legművészebbet, a bemutatott tervet illő tiszteletdíjért, vagy pályadíjért megvásárolta és azt készíttette el. A polgármester azonban, akinek művészeti szakértelmében nem kételkedhetünk ugyan, de a legjobb akarat mellett sem esküdhetünk rá, szakított ezzel a régi szokással. Talán valami titokzatos, belsőbb sugallat buzdította a kiválasztott három művészt, akik közül egy teljesen kezdő, ha tehetséges kezdő is, kiosztotta közöttük a témákat és megbízta őket a modell elkészítésével. Lehet, hogy a titokzatos, felsőbb sugallat hatása alatt valóban a legjobbakat választotta ki és az is meglehet, hogy a kiválasztottak valóban a legjobbat, a legszebbet és a legművészebbet produkálják majd, de némi bizonytalanság mégis csak lebeg a kérdés körül. Hát ha csalódás következik, ami szintén teljes joggal „meglehet”?

A kezdő művészek és általában a művészet hatósági támogatása ellen nincs, nem volt soha és nem is lehet kifogásunk, sőt mi voltunk és vagyunk azok, akik állandóan farszírozzuk ezt a támogatást. A polgármester támogatása azonban kissé különös. Mert ha történetesen az a bizonyos kezdő művész — ami haladónál is megcsúszhat — elpuszkázza a rábizott témát, a megrendetést visszacsúszni nem igen lehet és a giccs örök időkre disztelenítene a fogadalmi templom szentélyét. Pedig éppen elég műalkotás diszteleníti már eddig is Szeged szép városát. Ugy érezzük, hogy nem ez a kezdő művészek, vagy a kiválasztott kezdő művész támogatása. Az ellen nincs kifogásunk, hogy a polgármester emléktáblák és síremlékek készítését bízta választottjára, akkor is tapsolunk, ha anyagi támogatással nyúl a város hatósága valakinek a háta alá, de az ellen a város jóízű közönsége nevében tiltakoznunk kell, hogy a polgármester ilyen kockázatos módon oldja meg a támogatás kérdését. Mert, megvalljuk őszintén, nem nagyon hiszünk a titokzatos, belsőbb sugalmak föltétlen helyességében. m. l.

— **KÜLFÖLD.** Tutankhamen fáraó sírjában talált tárgyak elszállítását a folyóhoz tegnap kezdték meg. A hajórakás két nap fog tartani. — Rómában 2000 kiküldött jelenlétében, akik 40 államot képviseltek, megnyitották a női választójogi nemzetközi konferenciát. Mussolini kijelentette, hogy a fascista kormány, ha csak előre nem látható események nem jönnek közbe, a nők bizonyos csoportjának megadja a választójogot és a konferencián tárgyalásra kerülő több más problémát is támogatni fog. — Varsóban sikerült a rendőrségnek egy nagy titkos kommunista összejövetelt feloszlatni. A lefoglaltatott 42 delegátusnál gazdag terhelő anyagon kívül főleg titkos parancsokat s sziffrírozott leveleket találtak. Ez ügygel kapcsolatban több személynél házkutatást tartottak. — A román nemzeti párt és a paraszt párt újabb deklarációt adott ki, melyben megállapítják, hogy továbbra sem ismerik el a nemzetgyűlés törvényességét, mert az államcsínyból, csalásból és terrorból keletkezett s ezért jogilag újból sem misznek jelentik ki mindazokat a határozatokat, melyeket a nemzetgyűlés hozott. — Az angol királyi pár tegnap este Londonba érkezett.

Angorában aláírták a Chester-szerződést.

Kennedy, aki az angorai kormányval előkészítette a Chester-szerződést, Angorából tegnap ideérkezett. Innen hazatér Amerikába. Elmondta a sajtó képviselőinek, hogy az amerikai csoport megbízásából már aláírta Angorában a szerződést s mielőtt hazaérkezik, a vállalat elküldi a mérnökök első csoportját Angorába, hogy terepfelvételeket eszközöljenek és hozzáállásnak a munkához. Legelőször a feketetengeri és a földközítengeri kikötők építéséhez kezdenek, amelyeknek munkáit az engedményes csoport átruházza az Ottoman Development Societyra, amelynek elnöke Goethals tábornok, a Panama-csatorna tervezője, Kennedy megérkezése után felkereste Izmed basát és vele hosszasan tanácskozott.

Pellet tábornoknak és Izmednek magánbeszélgetése következtében a helyzet észrevehetőleg

javult. A törökök mindenestre biznak a közeli végérvényes megegyezésben. A Daily Mail kitűnő információk alapján kijelenti, hogy a lausannei értekezlet május végén kielégítő eredménnyel zárhatja le munkáját.

A békekonferencia pénzügyi bizottságának mai ülésén a szövetségesek hozzájárultak a tengerszorosok nemzetközi közegészségügyi bizottságának megszűntetéséhez. A törökök nyilatkozatban kötelezték magukat, hogy a közegészségügyi vizsgálat céljából három külföldi orvost fognak alkalmazni.

Csicserin orosz külügyi népbiztos Svájcot teszi közvetlen felelőssé Vorovszki meggyilkolásáért. A gyilkosságért Csicserin szerint Anglia, Franciaország és Olaszország is felelős erkölcsileg, mert semmit sem tettek az orosz küldöttség biztonságának megóvására.

A II. választókerületben 1247 szavazatot irtottak ki.

(A Szeged tudósítójától.) Szeged politikai életében ma a legfontosabb és mindenkor döntő jelentőségű kérdés a választói lista megszerkesztése. Jobb és baloldal, amely a választások óta lecsendesedett, most a kulisszák mögött verseng a többségért. Persze téved mindkét oldal, ha azt hiszi, hogy nem öröklik fölötté a másik és nem figyelni éber szemekkel, hogy milyen nesztelen és gyáva merénylet készül ellene a másik oldal részéről.

Az 1924. évi választói névjegyzék tervezete már néhány hete elkészült és a tervezet felülvizsgálását is elvégezte már a központi választmány által kiküldött három bizottság. Az összeíró küldöttségek feltűnő változtatásokat eszközöltek az 1922—23. évi választási listán. Itt közöljük a táblázatot, amely a régi és az új lista közötti különbséget mutatja:

1922—23. évi választók száma I. kerület	10.778
1924. " " " " " "	10.589
	különbség 189
1922—23. évi választók száma II. kerület	10.786
1924. " " " " " "	9588
	különbség 1198
1922—23. évi választók száma III. kerület	10.982
1924. " " " " " "	10.874
	különbség 108

Az összeíró küldöttségek tehát az összes kerületekben megrövidítették a választók számát. Az első és harmadik kerületben nincsenek óriási differenciák, de a második kerületben valószínűsítő iróhadjárat történt a választók ellen. Az első és harmadik kerület töréseit is csak feltételelesen lehet akceptálni, a második kerületből kioperált 1198 választó pedig bizonyára tudja, hogy jogtalanságot követtek el vele szemben. Az összeíró küldöttségek munkáját hűségesen

folytatta a központi választmány három bizottsága, amely a felülvizsgálat során

az I. kerületben törölt még 53 és felvett 20 új választót	
a II. " " " " " "	59 " " " " " "
a III. " " " " " "	45 " " " " " "

A múlt évi listából tehát összesen töröltek az I. kerületben 222 választót, a II. kerületben 1247 választót, a III. kerületben 153 választót, összesen 1622 választót. A múlt évi 32.546 választóból tehát ma már csak 30.924 választó van Szegeden. Ha így haladunk, tíz év múlva nem lesz egy választó sem Szegeden.

Még szerencse, hogy a választóközönségnek alkalma nyílik az összeíró küldöttségek irtó munkáját ellenőrizni és helyesbíteni. A választói listát ugyanis közszemlére tették ki a főjegyzői hivatalban, ahol június 16-ig lehet mindenkinek megtekinteni. Az észrevételeket és felelőzéseket a központi választmányhoz, vagy a polgármesterhez címezve ugyancsak június 16-ig kell benyújtani.

Egészen bizonyosnak tartjuk, hogy június 16-án után meg fog változni a választói névjegyzék képe. Szeged liberális polgársága és munkássága tudni fogja választói kötelességét, meggyőződést szerez arról, hogy nem fosztották-e meg igazságtalanul választói jogától s ha igen, úgy haladéktalanul benyújtja felelőzését a központi választmányhoz. Minden liberális polgárnak és munkásnak kötelessége ezt az ellenőrző munkát elvégezni, hiszen tisztán látszik — különösen a II. kerületben —, hogy itt mandátumra vadsznak és a legnagyobb pusztítást végzik a liberális szavazatok sorában. S ha ez így van, akkor a liberális közönségnek meg kell mutatni, hogy a vadszok bakot lőttek!

Megfelelőbbézték Palágyi három és félmillió segélyét.

(A Szeged tudósítójától.) Az áprilisi közgyűlés határozatainak felelősségi határideje szombaton jár le. A határozatok között volt egy, amelyről mindenki tudta, hogy nem marad megfeleltetés nélkül, mégpedig az a határozat, amellyel a közgyűlés többsége félmillió korona újabb segélyt szavazott meg Palágyi Lajosnak erre a szezonra és kimondta, hogy a színház jövő évi fűtési költségeit hárommillió korona keretében szintén a város viseli. Régi jó (vagy talán rossz) szokás a közigazgatási életben, hogy mindenki megvárja a törvényes határidő végét a hivatalos ügyek elintézésével. A segélyhatározat megfeleltetése is valószínűleg azért késelt, pedig már az első pillanatban több felelősségi hajlandóságu városatyja neve került forgalomba, azonban senki sem akart mást megelőzni. Mihálovics Dezső végre megtörte a jéget és kedden benyújtotta felelősségét a polgármesterhez.

Mihálovics Dezső — és vele nagyon sokan — a közgyűlés határozatát a közérdekre nézve rendkívül sérelmesnek tartja. A felelősség indokolásában részletesen kimutatja azokat a hibákat, amelyek a Palágyi-rezsim színházi viszonyait jellemzik. A város közönsége Palágyival 1920 április 27-én kötötte meg a színházra vonatkozó szerződést. A szerződés értelmében a színház bért nem fizet, a színház fenntartási költségeinek részben való megtérítése ci-

mén azonban köteles a bruttó bevétel 5 százalékát befizetni minden hónapban a város pénztárába. A szerződés kötelezi a színházvezetőt, hogy a legjobb művészi erőkből szervezze meg állandó jellegű társulatát, drámai, operett és opera társulatot, mégpedig úgy, hogy az állandó szerepöröket kettősen töltsse be, legalább huszonegy tagú zenekart tartson és harminckét tagból álló kórust. A szerződés feltételeit azonban Palágyiék az elmúlt három év alatt nem tartották be. A tanács és a színházi bizottság állandó figyelmeztetése teljesen eredménytelen maradt. Palágyi minden kifogásra, minden figyelmeztetésre emberfeletti akadályokra hivatkozott, amelyek megnehezítik a szerződés betartását. A város tanácsa mindig honorálta ezeket az „emberfeletti akadályokat”, mert remélte, hogy kötelezettségeit egyszer mégis csak bevélti.

A szerződési kötelezettségek jelentékeny része alól felmentette, lemondott a bruttó jövedelem öt százalékáról, magára vállalta a tűzoltói díjak fizetését, ebben az évben már fűtési segély címen 500.000 koronát kiutalt számára, a helyáremelésben szabad kezet adott neki. Ezt az engedélyt ki is használták Palágyiék, amennyiben a szerződésben megállapított 63 koronás páholyárt 1500 koronára emelte. A város tanácsa tehát Palágyiék támogatásában elment a legmesszebbmenő határig. A színházi bizottság azonban újabb félmillió segély megadását, a